

2026 -05- 26

Rgl 2026/2191

Till Thomas Gustafsson,
Ordförande
Nämnden för Folkhälsa- och sjukvård

Hur kan sjukvården och skolan samverka bättre för att hjälpa hemmakämparna

Sedan pandemin har antalet barn som är frånvarande i skolan mer än dubblerats. Problematik med ångest, oro och brist på anpassningar är vanliga anledningar till att barn inte klarar av att gå till skolan. Barn med NPF-diagnoser är överrepresenterade bland de som inte klarar av att gå till skolan. De kan ofta ha svårigheter i det sociala samspelet som ställer till det för dem i sina kompisrelationer. Barn med NPF-diagnoser mår generellt sätt sämre än andra barn och utvecklar dessutom högre suicidrisk.

Att bli sittande hemma istället för att vara i skolan blir långsiktigt förödande för barnets hälsa. Det kan skapa stark ensamhet och en känsla av att inte duga. Dessutom går barnet miste om viktiga delar i sin utbildning vilket är oacceptabelt då alla barn har rätt till utbildning enligt barnkonventionen. Det blir svårare att ta sig ur den uppkomna situationen ju längre tiden går. Barnet förlorar massor av tid och problem uppstår både med att nå målen i skolan och med det egna välmåendet. Därför behöver sjukvården och skolan förbättra sin samverkan kring hemmakämparna.

Frånvaro från skolan påverkar även fritiden då barnet ofta förlorar kompisar och blir ensamma. Barnets självkänsla sjunker när misslyckanden staplas på varandra. I det läget måste fokus vara att hjälpa barnet att lyckas ta sig ur sin isolering här kan sjukvården faktiskt spela en avgörande roll genom att erbjuda anpassade gruppaktiviteter, beteendeträning och andra stödinsatser. Det är viktigt att sjukvården och skolan har en gemensam plan och målbild för varje barn som inte klarar av att gå i skolan på grund av sitt mående eller funktionsnedsättning. Allt för ofta idag så erbjuder BUP skolan inget annat än medicinerade ungar och pekpinnar. Det är inte så bra samverkan fungerar.

För att verkligen hjälpa barnet tillbaka till skolan behövs en utarbetad och samordnad plan mellan BUP, skolans elevvårdsteam, habiliteringen med flera för att stärka barnet och fokus ska i första hand vara på hur man kan förbättra barnets mående och hur samordnade insatser kan bryta isolering samt tillgodose elevens behov.

Arbete med struktur, tydlighet och kommunikation är avgörande. NPF-anpassning av klassrum är en framgångsfaktor inte gagnar bara de barn med diagnoser utan erfarenheten visar att det gagnar alla barn. Här bör BUP exempelvis kunna erbjuda stöd till skolor som inte själva veta hur man NPF-anpassar på ett bra sätt.

Att barn inte klarar av att gå till skolan är inte bara skolans ansvar – det ansvaret och uppdraget faller lika mycket på sjukvården och vilka insatser som erbjuds från regionen är en avgörande faktor för framgång.

Med anledning av ovanstående ställs följande interpellationsfrågor:

Hur kan BUPs och barn- och ungdomshälsans uppdrag utvecklas så att de tillsammans i samverkan med skolan blir en möjliggörare för att fler barn ska klara av att gå till skolan?

Anna-Karin Ramnemo

Vänsterpartiet